

Θεματική ενότητα 8 ηλεκτρονικής μάθησης για τον ΦΠΑ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Κύρια σημεία μαθήματος

Αυτή είναι μια εύχρηστη σύνοψη των πλέον συναφών με το μάθημα πληροφοριών.

Αυτό το ηλεκτρονικό μάθημα βασίζεται στη νομοθεσία της ΕΕ για τον ΦΠΑ, όπως αυτή ισχύει από 01.01.2020 (ισχύει για την οδηγία ΦΠΑ της ΕΕ, την οδηγία της ΕΕ περί επιστροφής ΦΠΑ και τον εκτελεστικό κανονισμό ΦΠΑ της ΕΕ (282/2011)).

Αυτή η θεματική ενότητα αποτελεί μέρος του ευρύτερου μαθήματος για τον ΦΠΑ, η οποία αποτελείται από τις εξής επιμέρους ενότητες:

- Εισαγωγή
- Επικράτεια
- Υποκείμενος στον φόρο
- Πράξεις
- Τόπος φορολογητέων πράξεων
- Ψηφιακές υπηρεσίες και Μικρή Μονοαπευθυντική Θυρίδα (MOSS)
- Γενεσιουργός αιτία και βάση επιβολής του φόρου
- **Συντελεστές**
- Απαλλαγές
- Δικαίωμα έκπτωσης
- Επιστροφή
- Υποχρεώσεις

Αυτό το μάθημα απαντά στο ερώτημα "Ποιος ποσοστιαίος συντελεστής φόρου πρέπει να χρησιμοποιείται;"

1. Μαθησιακοί στόχοι

Στο τέλος της εκπαίδευσης θα:

- Περιγράψετε την ανάγκη εναρμόνισης μέσω **ελάχιστων φορολογικών συντελεστών** και **εναλλακτικών πλαισίων** για τη μείωση του κινδύνου στρέβλωσης του ανταγωνισμού.

- Αναγνωρίζετε τα διάφορα **είδη συντελεστών** και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες εφαρμόζονται: **κανονικοί συντελεστές, μειωμένοι συντελεστές, λοιποί συντελεστές** (καθεστώς ειδικών και μεταβατικών παρεκκλίσεων).
- Να αναγνωρίζετε τους επιτρεπόμενους **μειωμένους συντελεστές** και τους περιορισμούς στην εφαρμογή τους.
- Περιγράψετε τις **χωροχρονικές προϋποθέσεις** για τον τρόπο εφαρμογής του συντελεστή (απαντήσεις στο πότε; και πού;), σε μια μη εναρμονισμένη αγορά, χωρίς φορολογικά σύνορα.

2. Ποιος συντελεστής πρέπει να εφαρμοστεί;

Η οδηγία ΦΠΑ διευκρινίζει τα είδη των συντελεστών που, κάτω από διάφορες προϋποθέσεις, εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη. Ο ελάχιστος φορολογικός συντελεστής έχει να κάνει με την κατάργηση των φορολογικών συνόρων μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό απαιτεί ένα ορισμένο επίπεδο εναρμόνισης.

Σε μια μη εναρμονισμένη αγορά χωρίς σύνορα, υπάρχει κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Οι διαφορές στους συντελεστές ΦΠΑ μπορούν να δημιουργήσουν στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων.

Για να βρίσκετε ποιος συντελεστής πρέπει να εφαρμόζεται, χρειάζεται να προσδιορίζετε το πότε, πού και επί ποιου ποσού πρέπει να εφαρμόζεται ο συντελεστής.

2.1. Πού, Πότε και Επί ποιου ποσού;

Πρώτα πρέπει να βρείτε **σε ποιο κράτος μέλος** διενεργείται η πράξη: ο εφαρμοστέος συντελεστής είναι αυτός που ισχύει στο κράτος μέλος, όπου πραγματοποιείται η φορολογητέα πράξη. (Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με το πού πραγματοποιείται μια πράξη, ανατρέξτε στο μάθημα "Τόπος φορολογητέας πράξης")

Μόλις μάθετε σε ποιο κράτος μέλος πραγματοποιείται η πράξη πρέπει κατόπιν να ανακαλύψετε πότε εφαρμόζεται ο συντελεστής. Ο εφαρμοστέος συντελεστής μπορεί να προσδιοριστεί μόνο, **αφότου συμβεί η γενεσιουργός αιτία και καταστεί απαιτητός ο ΦΠΑ**. Έχετε υπόψη σας τις εξαιρέσεις: αναλύονται στο μάθημα "Γενεσιουργός αιτία και βάση επιβολής του φόρου"

Μόλις διαπιστώσετε πού διενεργείται η συναλλαγή και πότε εφαρμόζεται ο συντελεστής, πρέπει να προσδιορίσετε **ποιος συντελεστής** εφαρμόζεται.

Πριν αποφανθείτε για τον εφαρμοστέο συντελεστή, πρέπει να γνωρίζετε **το είδος της πράξης**, την οποία αντιμετωπίζετε. Κατόπιν πρέπει να αξιολογήσετε κατά πόσον η συναλλαγή αυτή εμπίπτει σε κάποια από τις κατηγορίες για τις οποίες ισχύουν μη κανονικοί συντελεστές.

2.2 Είδη συντελεστών

Η οδηγία ΦΠΑ απαριθμεί τρία είδη συντελεστών: τον κανονικό συντελεστή, τους μειωμένους συντελεστές και τους λοιπούς συντελεστές που επίσης ονομάζονται παρεκκλίσεις διότι παρεκκλίνουν από τους συνήθεις κανόνες.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν κανονικό συντελεστή αλλά μπορούν να αποφασίζουν ποιο ποσοστό θα εφαρμόζουν στο πλαίσιο των όρων που θέτει η οδηγία ΦΠΑ:

- Ο ελάχιστος φορολογικός συντελεστής πρέπει να είναι 15% (άρθρα 96 και 97).
- Ο συντελεστής πρέπει να είναι ο ίδιος ανεξαρτήτως του είδους της πράξης.

Σε ό,τι δε αφορά τους μειωμένους συντελεστές:

- Το ελάχιστο ποσοστό αυτών των συντελεστών πρέπει να είναι 5%
- Οι μειωμένοι συντελεστές εφαρμόζονται μόνο στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα III.
- Οι μειωμένοι συντελεστές μπορούν να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές πολιτικές.

Σε ό,τι αφορά τους λοιπούς συντελεστές ειδικών παρεκκλίσεων χωρίς χρονικό περιορισμό, οι οποίες επιτρέπουν την εφαρμογή μειωμένων φορολογικών συντελεστών σε:

- αέριο, ηλεκτρικό ρεύμα, τηλεθέρμανση
- η εισαγωγή έργων τέχνης
- ορισμένες πράξεις στην Αυστρία, την Κύπρο, την Πορτογαλία και στην Ελλάδα (άρθρα 102-105 και άρθρα 109-122).

2.3 Παρεκκλίσεις

Οι παρεκκλίσεις επιτρέπουν σε ορισμένα κράτη μέλη την εφαρμογή χαμηλότερων φορολογικών συντελεστών για πράξεις, οι οποίες πραγματοποιούνται σε απομακρυσμένες περιοχές της επικράτειάς τους ως εξής:

- **Η Πορτογαλία** έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή, από αυτούς που ισχύουν στην ηπειρωτική χώρα, για πράξεις που πραγματοποιούνται στη Μαδέρα και τις Αζόρες, όπως και στα διόδια των γεφυρών της περιοχής της Λισαβόνας.
- **Η Αυστρία μπορεί να εφαρμόζει δεύτερο κανονικό συντελεστή για φορολογητέες πράξεις που διενεργούνται στις κοινότητες Jungholz και Mittelberg.**
- **Για φορολογητέες πράξεις που διενεργούνται σε συγκεκριμένα νησιά της, η Ελλάδα μπορεί να εφαρμόζει χαμηλότερους συντελεστές έως και 30% από αυτούς που εφαρμόζονται στην ηπειρωτική χώρα.**

- **Η Κύπρος** έχει δικαίωμα εφαρμογής ενός εκ των δύο μειωμένων συντελεστών που ορίζονται στο άρθρο 98 στην παράδοση υγραερίου (LPG) σε φιάλες.

Υπάρχουν μερικές μεταβατικές παρεκκλίσεις, των οποίων η λήξη ισχύος δεν έχει οριστικοποιηθεί και συμπεριλαμβάνουν: μηδενικούς συντελεστές, κατά παρέκκλιση μειωμένους συντελεστές, υπέρ-μειωμένους συντελεστές, συντελεστές αναμονής, παρεκκλίσεις συγκεκριμένων κρατών μελών, μειωμένους συντελεστές για ανθοκομικά προϊόντα και καυσόξυλα.

Η πρόσβαση σε μη περιορισμένα ηλεκτρονικά μαθήματα (eLearning) είναι διαθέσιμη μέσω του ιστότοπου EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview.en.

*Μην ξεχνάτε ότι αυτή είναι μια σύντομη και εύχρηστη σύνοψη των πλέον συναφών με το μάθημα πληροφοριών.
Μόνον η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται αυθεντική. Η Επιτροπή δεν φέρει καμία απολύτως ευθύνη αναφορικά με την εκπαίδευση.*